

Nomenclàtor mundial
Criteris per a la fixació de formes

Secció Filològica
Comissió d'Onomàstica
Oficina d'Onomàstica

Desembre 2022

1. Introducció

El *Nomenclàtor mundial* és un projecte promogut per la [Comissió de Toponímia de Catalunya](#), que té com a finalitat principal fixar les formes de la toponímia de fora de l'àmbit de la llengua catalana per a un ús públic general en català (mitjans de comunicació, obres de caràcter divulgatiu, etc.). Per aquest motiu, en la determinació del corpus toponímic es prioritzen les formes d'ús més general que permeten la localització geogràfica dels topònims, ja siguin adaptades al català (*Milà*, en italià *Milano*) o en la llengua originària (*Oxford*) quan no tenen una forma específica en llengua catalana o aquesta no té un ús consolidat en català.

No obstant això, tenint en compte que molts llocs són coneguts amb més d'un nom, s'hi ha incorporat el concepte de **forma secundària**, que permet a l'usuari triar la forma més adequada per a un ús concret. Les formes secundàries corresponen a:

1. Formes que es fan servir en àmbits i camps específics, com en el de la història: *Ratisbona (Regensburg)*, *Santa Helena (Saint Helena)*, *Salònica (Tessalònica)*, *Saigon (Hò Chí Minh)*.
2. Altres denominacions també força conegudes, com *illes del Canal (illes Anglonormandes)*, *illes Malvines (illes Falkland)*, *estret de Formosa (estret de Taiwan)*.
3. Formes que són oficials, però que no tenen una difusió social generalitzada fora de l'àmbit local, com *Uviéu (Oviedo)*, *Baile Átha Cliath (Dublín)*.
4. Formes que són oficials i les úniques emprades al país d'origen, però que en català coexisteixen amb l'exònim tradicional, com *Beijing (Pequín)*, *Guangzhou (Canton)*, *Mumbai (Bombai)*, *Kolkata (Calcuta)*.
5. Formes que són oficials però que localment conviuen amb una de molt usada però no oficialitzada, com *Londonderry* en lloc de *Derry*.

Per a l'estudi del corpus, s'han consultat les obres de referència que s'han considerat més rigoroses tant pel caràcter científic com per la seva completesa, que han permès determinar quins topònims han estat adaptats al català: l'*Atlas del Món* de J. M. Rabella, l'*Atlas universal* de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, el *Gran Larousse Català* i la *Gran Enciclopèdia Catalana*. I també les formes que apareixen al *DIEC2* –generalment a partir dels gentilicis–, la llista de noms de països aprovada pel Ple de la Secció Filològica el 26/11/2010 i a la llista de territoris aprovada pel Ple de la Secció Filològica el 13/05/2011.

A més, també s'han tingut en compte la *Breu llista de noms geogràfics* inclosa en la segona edició del *Diccionari ortogràfic* (IEC, 1923), el *Vocabulari de noms geogràfics* (E. Vallès, *Diccionari català il·lustrat*, 1947), i el document *Alguns noms de lloc no catalans que en català tenen forma pròpia* (Secció Filològica, 1964). Paral·lelament, s'ha consultat l'ús que en fan els principals mitjans de comunicació en català i el portal *Ésadir*,

així com diverses guies turístiques i les formes que apareixen al *Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans.

Quant a les formes oficials, s'ha consultat la cartografia oficial de cada país –en aquells casos que en tenen– i la documentació disponible a la pàgina web del Grup d'Experts de les Nacions Unides en Noms Geogràfics ([GENUNG](http://www.genung.org)), en les recomanacions del qual es basen els criteris presentats en aquest document. Veg. les guies toponímiques de cada país al web del GENUNG (<https://unstats.un.org/unsd/uneggn/naa/toponymic/>); i també els nomenclàtors oficials disponibles al mateix web (<https://unstats.un.org/unsd/uneggn/naa/geo-names/>); i el nostre document d'enllaços d'interès.

Finalment, els criteris aplicats per a la realització del *Nomenclàtor mundial* també tenen l'objectiu d'ajudar a seleccionar la forma més adequada als professionals que hagin d'emprar la toponímia no catalana en textos en català. Per això, quan s'ha considerat adient, s'ha tingut cura d'indicar quina és la millor tria en funció del context (mitjans de comunicació, cartografia, text, etc.).

2. Topònims dins l'àrea de la llengua catalana

2.1. En l'àrea de la llengua catalana, s'empra la forma catalana.

*Perpinyà (Perpignan), Elx (Elx/Elche), Alacant (Alacant/Alicante),
Maó (Maó-Mahón), Estopanyà (Estopiñán del Castillo), les Paiüls
(Laspaúles).*

2.2. Els topònims occitans que pertanyen administrativament a Catalunya, quan tenen una forma històrica catalana d'ús general, s'escriuen en català, tot i que segons l'obra, el registre o la intenció de l'autor es poden fer servir en occità.

Vall d'Aran (o Val d'Aran), Viella (o Vielha).

3. Topònims exògens amb forma en català (exònims pròpiament)

El criteri general és fer servir la forma històrica catalana quan té un ús consolidat (exònim) o altrament utilitzar la forma oficial. No tots els topònims exògens que tenen o han tingut forma en català presenten el mateix grau d'ús.

3.1. Hi ha exònims amb un ús consolidat, és a dir, amb una tradició històrica ininterrompuda que arriba fins avui, i que són d'ús generalitzat en tots els àmbits.

Atenes, Londres, Venècia, Tòquio, el Nil, Moscou, Astracan, Sibèria, Himàlaia.

3.2. Hi ha exònims amb una tradició d'ús significativa en català que actualment conviuen amb la forma oficial (com *Ratisbona/Regensburg*) i en què la forma catalana o romànica (*Ratisbona*) tindria un ús centrat principalment en alguns àmbits concrets (història, literatura, etc.), mentre que en un ús general (mitjans de comunicació, obres de caràcter general o divulgatiu, etc.) se sol fer servir la forma oficial (*Regensburg*).

3.3. Hi ha exònims que tenen un ús residual en frases fetes o dites populars i en el lèxic comú, mentre que la forma oficial és la que actualment té un ús públic general i, per tant, és la que cal emprar en les situacions comunicatives habituals.

Ankara (i no Angora, però gat d'Angora), Sri Lanka (i no Ceilan, però te de Ceilan).

3.4. Hi ha exònims a bastament documentats en la llengua antiga que no han tingut continuïtat i que, per tant, avui són desconeguts entre els parlants de la llengua catalana. En aquests casos les formes antigues no s'empren.

Siracusa (i no Saragossa de Sicília), Florència (i no Florença), Lisboa (i no Lisbona), Àustria (i no Ostelric).

3.5. Hi ha d'altres formes que no són desconegudes però que avui només s'empren referits a períodes històrics determinats.

Constantinoble/Istanbul, Leningrad/Sant Petersburg.

3.6. En els exònims de creació recent en què no s'ha generalitzat l'ús en català d'aquesta forma adaptada, es fa servir la forma oficial, que és la més coneguda i d'ús general.

Chicago (i no Xicago), Jerez de la Frontera (i no Xerès).

3.7. Quan els exònims van acompanyats de l'article, l'ordre d'indexació segueix el sistema d'ordenació habitual en català, és a dir, amb l'article a darrere del nom.

*Caire, el
Carpats, els
Haia, la
Havana, l'*

3.8. D'acord amb el document *Llista de noms de països* (Acord del 26 de novembre de 2010),¹ en aquells noms de països en què l'ús de l'article sigui optatiu o contextual, l'article hi apareix entre parèntesis.

Argentina (l')

Camerun (el)

Iemen, el

Iraq, l'

¹ [Institut d'Estudis Catalans \(2018\): Llista de noms de països \(Acord del 26 de novembre de 2010\), dins *Documents de la Secció Filològica*, V, Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 51-79.](#)

4. Topònims exògens sense forma en català provinents de llengües amb alfabet llatí

Els topònims exògens provinents de llengües amb alfabet llatí que no han estat adaptats, s'utilitzen generalment amb la forma gràfica de la llengua original i, depenent del context d'ús (segons el tipus de text, la situació comunicativa, etc.), es pot fer una simplificació gràfica en aquells casos que poden sobtar més als parlants. Així, les guies de turisme solen optar pel manteniment de la forma oficial, però els mitjans de comunicació solen optar per la grafia simplificada.

4.1. Els noms que no requereixen cap adaptació mantenen el sistema d'accentuació gràfica de la llengua d'origen.

Frankfurt, Liverpool, Oslo, Pescara, llac Léman (i no *llac Leman*),
Santarém (i no *Santarem*), *Reykjavík* (i no *Reykjavik*).

4.2. Els noms que presenten grafies que no existeixen en català però que no són desconegudes pels parlants, com la ñ del castellà, l'accent circumflex ^ del francès o l'accent ~ del portuguès, mantenen la grafia original sense canvis.

Doñana (i no *Donyana*), *Pontchâteau*, *São Miguel*.

4.3. En els noms que presenten grafies i diacrítics que generalment són desconeguts en català és preferible mantenir la grafia oficial, però es poden adaptar si es considera convenient per la finalitat del text o comunicativa. Cal tenir en compte alguns aspectes:

4.3.1. Els noms de les capitals d'estat es consideren adaptats al català.

Riga (*Rīga*), *Chisinau* (*Chişinău*), *Pristina* (*Priština/Prishtinë*).

4.3.2. La resta de noms que presenten diacrítics i lletres que podrien sobtar en català es poden simplificar eliminant els diacrítics i adaptant les lletres a l'alfabet del català, que ja és la pràctica habitual en els mitjans de comunicació.

Tromsø (o *Tromso*), *Vesterålen* (o *Vesteralen*), *Læsø* (o *Laeso*),
Sigluðfjörður (o *Sigluðfjördur*), *Bankø* (o *Banka*), llac *Sarisu* (o llac
Sarisu), muntanyes *Talış* (o muntanyes *Talis*), *Győr* (o *Gyor*), *Jūrmala*
(o *Jurmala*), *Bălți* (o *Balti*), *Łódź* (o *Lódz*), *Gdańsk* (o *Gdansk*), *Niš* (o
Nis).

4.3.3. Alguns noms al país d'origen mateix admeten dues grafies, una amb diacrític (preferent) i una altra sense (prenormativa). En aquests es pot seleccionar la que es consideri més adequada al context d'ús (en els topònims danesos, en el cas d'Å es duplica la *a*, *aa*).

Ålborg o *Aalborg*, *Århus* o *Aarhus*.

- 4.4.** En alguns casos, el nom originari porta un determinatiu que en general és desconegut en català. Les formes se solen emprar sense determinatiu.

Klagenfurt (Klagenfurt am Wörthersee, Àustria).

- 4.5.** Les llengües que declinen expressen les denominacions amb descriptiu en una sola forma. En general es manté aquesta forma, que pot anar precedida, si escau, del corresponent genèric català.

riu Kemijoki (Kemi + joki 'riu', Finlàndia), illa Edgeøya (Edge + øya 'illa', Noruega), fiord Boknafjorden (Bokna + fjorden 'fiord', Noruega).

- 4.5.1.** En alguns casos la forma sense el descriptiu originari ja ha tingut prou difusió en català i, per tant, és la que s'ha de fer servir perquè es considera adaptada.

illa Bouvet (Bouvetøya), fiord d'Oslo (Oslofjorden), península de Varanger (Varangerhalvøya).

- 4.6.** Quan el nom va acompanyat d'un article, s'indexa com si l'article formés part intrínseca de la denominació, és a dir, començant per l'article.

*El Salvador
La Paz
Las Vegas
Le Mans
Los Angeles
The Pennines*

5. Remarques sobre els orònims, hidrònims, noms de mars i d'illes

5.1. S'empren les formes adaptades o traduïdes al català sempre que siguin ben conegudes amb aquesta forma, altrament és millor emprar la forma oficial.

mntanyes Metal·líferes, serralada Cantàbrica, mntanyes Rocoses, mntanyes Pòntiques; Sierra Madre, Sierra Morena, Sierra Nevada, Torngat Mountains, Cassiar Mountains, Cordillera Darwin.

5.2. Els noms de les serralades o els massissos més coneguts s'empren habitualment amb l'article (*els Apalatxes*), llevat de la cartografia, on generalment es fan servir sense article (*Apalatxes*) o precedits del terme genèric (*serralada dels Andes*).

els Alps, els Carpats, els Sudets, els Apenins, els Balcans, els Andes, els Apalatxes, les Ardenes, els Urals.

5.3. L'ús de la preposició *de* en els topònims provinents sobretot de noms anglesos no és sistemàtic en català. La preposició tendeix a emprar-se només en aquells casos en què ja apareix en la bibliografia de consulta habitual.

llac Michigan (EUA), mntanyes Flinders (Austràlia), mntanyes Mackenzie (Canadà), badia James (Canadà), badia Apalachee (EUA); badia de Hudson (Canadà), badia de Bristol (EUA).

5.4. En el cas de formes que inclouen noms de personatges històrics ben coneguts es pot incloure la preposició *de* i traduir el nom.

arxipèlag de Bonaparte (Bonaparte Archipelago, Austràlia), golf de Josep Bonaparte (Joseph Bonaparte Gulf), illes de la Reina Elisabet (Canadà), cap del Príncep de Gal·les (Estats Units).

5.5. Quan el genèric descriptiu no té un equivalent en català, se sol mantenir la forma oficial, que pot anar precedida d'un genèric català si es considera oportú (*pic Gerlachovský Stít*). Sovint, el genèric descriptiu s'ha interpretat com a part del nom en la bibliografia de consulta més habitual. En aquest cas val més mantenir la forma més difosa i afegir el genèric català.

Cerro Ojos del Salado, Cerro Tronador, Chapada Diamantina Nevado Coropuna, pic Gerlachovský Stít (Eslovàquia), riu Nam Ngum (Lao), riu Nam Ou (Lao).

5.6. El genèric descriptiu també és manté quan ja s'ha toponimitzat i forma part inseparable del nom propi, com passa també amb noms de nucli de població (*Kansas City, Ciudad Real*).

Sierra Nevada, llacuna Mar Chiquita, Río Grande.

5.7. Els hidrònims coneguts històricament o amb una rellevància geogràfica significativa s'empren amb l'article:

el Danubi, el Dniéper, el Dnièster, el Donets, l'Elba, el Guadalquivir, el Loira, l'Oder, el Po, el Rin, el Roine, el Sava, el Sena, el Tàmesi, el Tisza, el Vístula, el Volga; la Charanta, la Garona; el Colorado, el Mississipi, el Missouri, el Sant Llorenç, el Hudson, el Yukon, el Colúmbia; l'Orinoco, l'Amazones, el Nil.

5.8. Si els hidrònims són poc coneguts o desconeguts, se sol emprar amb el genèric descriptiu *riu* per ajudar a la identificació de l'entitat:

riu Drava, riu Drin, riu Semani, riu Unac, riu Chattahoochee, riu Kuskokwim, riu Tombigbee, riu Porcupine, riu Pilcomayo, riu Limay, riu Neuquén, riu Slave.

5.9. Si l'hydrònim coincideix amb un adjectiu se sol emprar la forma original, que pot anar precedida de l'article si la sintaxi ho requereix:

Canadian River, Green River, Red River, Río Salado, Río Bermejo, Río Chico, Río Negro.

5.10. Si l'hydrònim coincideix amb el nom d'un territori, es pot fer servir el nom precedit de l'article o la forma oficial amb el descriptiu:

l'Alabama o Alabama River, l'Arkansas o Arkansas River, el Yellowstone o Yellowstone River.

5.11. Quant als noms dels mars, predomina l'ús de la forma femenina, però també és correcte emprar la forma en masculí, especialment quan s'omet el descriptiu (*l'Egeu, el Mediterrani*).

mar Egea (o mar Egeu), mar Mediterrània (o mar Mediterrani), mar Bàltica (o mar Bàltic), mar Cantàbrica (o mar Cantàbric), mar Jònica (o mar Jònic), mar Tirrena (o mar Tirrè).

5.12. Pel que fa a la denominació d'illes i arxipèlags, la tendència general és de no incloure el genèric singular, *illa*, en la cartografia, llevat de quan es refereix a un conjunt d'illes o un arxipèlag que sí que se sol incloure. En qualsevol context es pot fer servir el genèric sempre que es consideri oportú. En el *Nomenclàtor* s'inclou el genèric *illa* quan s'empra la preposició *de* i també quan va seguit d'un adjectiu.

illes Sverdrup, illes Jòniques, illes Anglonormandes, illes Verges, illes Açores, Ítaca, Creta, illa de Vancouver, Jersey, El Hierro, La Palma, Tenerife, Illa Gran de la Terra del Foc, illa Bolxevic, illa de Bering, illa de Greem-Bell.

6. Topònims amb doble denominació

DENOMINACIONS QUE ESTAN OFICIALITZADES EN LES DUES LLENGÜES QUE HI CONVIUEN

6.1. Si existeix una forma adaptada al català, en el *Nomenclàtor mundial* s'empra la forma catalana.

*Sant Sebastià (San Sebastián/Donostia), Vitòria (Vitoria-Gasteiz),
Berna (Bern/Berne), Hèlsinki (Helsinki/Helsingfors).*

6.1.1. Segons l'obra, el registre o la intenció de l'autor, es poden fer servir les formes que generalment es considerarien secundàries:

*Donostia (en lloc de Sant Sebastià), Gasteiz (en lloc de Vitòria), A
Coruña (en lloc de la Corunya), Baile Átha Cliath (en lloc de
Dublín).*

6.2. Si no existeix una forma adaptada al català i la forma oficial en la llengua local té un ús poc consolidat en el mateix territori, o una difusió poc significativa en català, és preferible emprar la denominació més coneguda malgrat que no sigui la forma en la llengua local.

*Pamplona (Pamplona/Iruña), Gijón (Gijón/Xixón), Galway
(Galway/Gaillimh, Irlanda), Cork (Cork/Corcaigh, Irlanda).*

6.2.1. Segons l'obra, el registre o la intenció de l'autor, es poden fer servir les formes que generalment es considerarien secundàries:

*Iruña (en lloc de Pamplona), Xixón (en lloc de Gijón), Corcaigh
(en lloc de Cork).*

6.3. Si cap de les dues formes no té un ús consolidat en català, és recomanable emprar la doble denominació, especialment en cartografia, tot i que també es pot seleccionar la forma que es consideri més pertinent per a un ús concret.

Kangiryuaqtiuk/Minto Inlet (Canadà).

6.4. També es pot emprar la doble denominació quan la doble denominació oficial pretén difondre el nom en la llengua autòctona al costat del nom més conegut.

*Uluru/Ayers Rock (Austràlia), Aoraki/Mount Cook (Nova Zelanda),
Campbell Island/Motu Ihupuku (Nova Zelanda), Stewart
Island/Rakiura (Nova Zelanda).*

DENOMINACIONS BILINGÜES QUE ESTAN OFICIALITZADES NOMÉS EN UNA LLENGUA

6.5. Si existeix una forma adaptada al català, s'empra aquesta forma sempre que sigui prou coneguda en català.

Avinyó (forma oficial: *Avignon*; forma occitana: *Avinhon*), *Besiers* (forma oficial: *Béziers*; forma occitana: *Besièrs*), *Còrsega* (forma oficial: *Corse*; forma corsa: *Corsica*).

6.6. Si no existeix una forma adaptada al català (o correspon a una forma antiga poc coneguda i sense un ús real actual), s'empra la forma local no oficialitzada si presenta una certa difusió en català i la grafia del nom està consolidada en el mateix territori.

Orlhac (*Aurillac*), *Rodés* (*Rodez*), *Tarba* (*Tarbes*).

6.7. Si la forma local no és prou coneguda en català, és preferible emprar la forma oficial, que pot anar acompanyada de la forma local si es considera oportú.

Ajaccio (cors *Aiacciu*), *Poitiers* (occità *Peitieux*).

6.7.1. Segons l'obra, el registre o la intenció de l'autor, es pot fer servir la forma local.

6.8. Si la forma oficial és molt poc coneguda i pot provocar que no s'identifiqui el topònim correctament, és preferible que vagi acompanyada de la denominació més coneguda en català, que habitualment ens ha arribat a través d'una altra denominació que abans havia estat oficial a la zona.

Qeqertarsuup Tunua (*badia de Disko*, Groenlàndia), *Kangikajik* (*cap Brewster*, Groenlàndia).

6.8.1. Segons l'obra, el registre o la intenció de l'autor es pot fer servir exclusivament la forma oficial.

ALTRES CASOS RELACIONATS

6.9. Algunes poblacions tenen una denominació no oficial que sol ser la forma emprada localment. En aquests casos, es pot prioritzar el nom més utilitzat i no l'oficial, que és, però, el més adequat en un registre formal.

Derry (o *Londonderry*), *Newcastle* (o *Newcastle-upon-Tyne*).

6.9.1. Si la forma més utilitzada localment és prenortativa, es prioritza la forma oficial d'acord amb la normativa vigent.

Târgu Mureș (Romania), forma oficial i normativa, per *Tîrgu Mureș*, forma prenortativa emprada localment.

7. Topònims exògens provinents de llengües amb alfabet no llatí

Per facilitar l'accés a la informació, les formes en la llengua original es presenten amb l'alfabet propi i amb la forma romanitzada o amb la transcripció que ofereix el país d'origen, o, en el seu defecte, que té un ús més generalitzat en l'àmbit català. Per això es poden trobar sistemes de transcripció diferents al de l'Alfabet Fonètic Internacional (AFI). Les transcripcions són simplificades i presenten la inicial en majúscula per facilitar-ne la lectura a l'usuari no familiaritzat.

PRESENTACIÓ DELS CRITERIS GENERALS

7.1. Si en català ja existeix una forma adaptada amb tradició d'ús, aquesta és la que preval.

Moscou (i no *Moskva* (Москва)), *Astracan* (i no *Astrakhan* (Астрахань)), *Atenes* (i no *Athína* (Αθήνα)), *Belgrad* (i no *Beograd* (Београд)), *Katmandú* (i no *Kathmandu* (काठमाडौं)), *Petra* (i no *al-Batra* (البترا)).

7.2. En el cas que no existeixi una forma adaptada, caldrà emprar una forma transcrita al català. En molts casos el país ja ofereix una romanització oficial de la toponímia, que, segons la recomanació de les Nacions Unides, és la preferent perquè evita que els noms tinguin múltiples formes romanitzades que dificultin la identificació del lloc.

7.3. Hi ha països que disposen de sistemes propis de transcripció d'ús consolidat al país, com Armènia, Cambodja, les dues Corees, Geòrgia, el Japó, el Kirguizstan, etc. I n'hi ha d'altres que empren el sistema anglès BGN/PCGN, com Bangladesh, Mongòlia, Myanmar, Tailàndia, etc. En qualsevol cas, si les formes ja tenen tradició d'ús en català, s'han respectat i són les que apareixen en el *Nomenclàtor*. Com s'indica en el punt 4.3.2, si es considera oportú es pot simplificar la grafia.

INDICACIONS PER PAÏSOS

7.4. Japó: Se segueix el sistema de transcripció aplicat al Japó que apareix en la bibliografia toponímica que ofereix el servei cartogràfic japonès (https://www.gsi.go.jp/ENGLISH/pape_e300284.html).

Hiroshima (広島市 / ひろしまし), *Hitachi* (日立市 / ひたちし),
Kanazawa (金沢市 / かなざわし).

7.5. Corea del Nord: Se segueix el sistema de transcripció aplicat a Corea del Nord, que es basa en el McCune-Reischauer, amb algunes modificacions posteriors a la seva creació. S'indica també quina és la transcripció corresponent al sistema de Corea del Sud per ajudar a la identificació correcta dels llocs, ja que sovint els topònims es troben amb aquesta transcripció.

Hamhung (함흥), *Pyongyang* (평양), *Chongjin* (청진).

- 7.6. Corea del Sud:** Se segueix el sistema de transcripció oficial de Corea del Sud, que apareix en la bibliografia toponímica que ofereix el servei cartogràfic coreà (https://www.ngii.go.kr/other/file_down.do?sq=77254).

Busan (부산), *Changwon* (창원), *Daegu* (대구).

- 7.7. Xina:** D'acord amb la *Proposta de transcripció del xinès al català*,² aprovada pel Ple de la Secció Filològica el març de 2018, s'empra el sistema de transcripció pinyin, que és el sistema oficial a la Xina.

Nanjing (南京), *Shanghai* (上海), *Wuhan* (武汉).

- 7.8.** Els noms uigurs que no es puguin considerar adaptats al català i que estan oficialitzats en uigur es transcriuen amb el sistema denominat Uyghur Latin Yëziqi (ULY), que, encara que no és el sistema oficial a la Xina, és més proper a l'alfabet llatí.

Qaramay (i no *Karamay*), *Ürümchi* (i no *Ürümqi*), *Xëjïng* (i no *Hejing*).

- 7.9.** Si els noms només estan oficialitzats en pinyin, entre parèntesis s'afegeix la forma uigur seguint el sistema de transcripció esmentat en el punt anterior.

Hami (*Qumul*), *Tacheng* (*Chöchek*), *Yining* (*Ghulja*).

- 7.10.** Els noms tibetans que estan oficialitzats en tibetà es transcriuen d'acord amb la transcripció oficial en pinyin tibetà i entre parèntesis la forma que apareix a *The Tibetan & Himalayan Library* (<http://www.thlib.org/>).

Nagqu (*Nakchu*), *Xining* (*Ziling*), *Haibei* (*Tsojang*), *Dengqen* (*Tengchen*).

- 7.11. Taiwan:** Se segueix el sistema de transcripció Wade-Giles, que és l'usat localment. Tot i que aquest sistema empra signes diacrítics, no sembla que en l'ús habitual, molt influenciat per l'anglès, s'emprin. A més, també existeix el sistema de transcripció MLT (Modern Literal Taiwanese), que tampoc no empra els signes diacrítics.

Taipei (no *Taibei*, 台北), *Kaohsiung* (no *Gaoxiong*, 高雄).

- 7.12. Bhutan:** S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren el tibetà.

Thimphu (ཐིམ་ཕུ).

² https://www.iec.cat/llengua/documents/transcripcio_xines_catala.pdf

7.13. Nepal: S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren el sil·labari devanagari.

Annapurna (अन्नपूर्णा), *Biratnagar* (बिराटनगर), *Pokhara* (पोखरा).

7.14. Lao: S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren l'alfabet propi.

Luang Prabang (ຫລວງພຣະບາງ), *Phongsali* (ຜົ້ງສາລີ), *Savannakhet* (ສະຫວັນນະເຂດ).

7.15. Myanmar: S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren l'alfabet propi.

Hinthada (ဟင်္သာတ), *Kyaikkami* (ကျိုက်ကမီ), *Patheingyi* (ပုသိမ်).

7.16. Cambodja: Se segueix el sistema de transcripció aplicat al país, que apareix en la bibliografia toponímica que ofereix el servei cartogràfic.

Battambang (ប្រាសាទបាត់ដំបង), *Kampong Chhnang* (ក្រុងកំពង់ឆ្នាំង), *Phnom Penh* (ភ្នំពេញ).

7.17. Tailàndia: S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren l'alfabet propi.

Chiang Mai (เชียงใหม่), *Hua Hin* (หัวหิน), *Khon Kaen* (ขอนแก่น).

7.18. Índia: A banda de l'hindi, l'anglès també és oficial. Les formes en aquesta llengua són les que apareixen al *Nomenclàtor*. Des dels anys 50 l'Índia duu a terme un procés de canvi de noms i grafies dels topònims. Tret d'alguns casos com *Bombai* (*Mumbai*) o *Calcuta* (*Kolkata*), que es consideren noms molt arrelats en català, es recomana emprar la nova denominació.

Agra (आगरा), *Ahmadabad* (અમદાવાદ), *Chandigarh* (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ / चंडीगढ़).

7.19. Bangladesh: S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren l'alfabet propi.

Barisal (বরিশাল), *Coxsazar* (কক্সবাজার), *Dhaka* (Dhaka).

7.20. Sri Lanka. S'empren les formes angleses, que són les que s'utilitzen en el país quan no empren l'alfabet propi.

Anuradhapura (අනුරාධපුරය), *Colombo* (කොළඹ), *Chilaw* (භලාවත).

7.21. Pakistan: A banda de l'urdú, l'anglès també és oficial. Les formes en aquesta llengua són les que apareixen al *Nomenclàtor*.

Faisalabad (فیصل آباد), *Gujranwala* (گوجرانوالہ), *Hyderabad* (سندھ
حیدرآباد).

7.22. Des del 1989 la toponímia aràbiga es transcriu amb el sistema aprovat per la Secció Filològica de l'IEC.³ I aquestes són les formes que apareixen al *Nomenclàtor* majoritàriament, ja que tenen una llarga tradició d'ús en català. És el cas de la toponímia de l'**Aràbia Saudí**, **Jordània**, el **Líban**, **Oman**, **Síria**, **Egipte**, el **Iemen**, **Líbia**, el **Sudan**, el **Txad** i **Mauritània**.

7.23. Hi ha, però, algunes excepcions perquè la toponímia ha arribat per mitjà d'una tercera llengua (el francès o l'anglès).

7.24. El **Marroc**, el **Sàhara Occidental**, **Algèria** i **Tunísia**: Es mantenen les formes afrancesades quan aquestes tenen tradició d'ús en català. Altrament s'empren les formes transcrits al català, que en general corresponen a noms poc coneguts.

7.25. Els **Emirats Àrabs**: Es mantenen les formes angleses quan aquestes tenen tradició d'ús en català. Altrament s'empren les formes transcrits al català, que en general corresponen a noms poc coneguts.

7.26. A l'**Afganistan** i l'**Iran** utilitzen el persa amb l'alfabet aràbic. S'ha emprat la transcripció internacional del persa, respectant però els dígrafs que corresponen a pronúncies similars en àrab (*kh*, *gh*) i seguint també la tradició moderna iraniana (fent servir els sons moderns *o/e* on històricament hi anirien *u/i*).

7.27. Bahrain, Kuwait, Qatar. En el *Nomenclàtor* només apareixen el nom del país i la capital, que es poden considerar formes adaptades d'ús consolidat.

7.28. Israel: Els noms que hi apareixen tenen una tradició històrica significativa i es consideren formes adaptades al català.

7.29. Grècia: S'empra el sistema de transcripció que apareix a la *Proposta sobre el sistema de transcripció del grec modern al català* aprovada per la Secció Filològica de l'IEC el 2019 (en curs de publicació).

Lesbos (Λέσβος), *Tríkala* (Τρίκαλα), *Samos* (Σάμος).

³ *Proposició sobre els sistemes de transliteració i transcripció dels mots àrabs en català* (Documents de la Secció Filològica I) (Acord del 21 de desembre de 1989).
<https://publicacions.iec.cat/Front/repository/pdf/00000041/00000059.pdf>

7.30. Rússia, Belarús i Ucraïna: Des del 1994 els noms russos es transcriuen amb el sistema aprovat per la Secció Filològica de l'IEC, que fou actualitzat el 2015.⁴ Aquest sistema s'ha aplicat en els noms de Rússia, Belarús i Ucraïna. En el cas de Belarús i Ucraïna s'hi han fet les modificacions pertinents per reflectir-ne adequadament la pronúncia.

Blagovéssensk (Благовещенск), *golf de Xélikhov* (Залив Шелихова);
Berdítxiv (Бердичів, Berdychiv), *Krasnograd* (Красноград,
Krasnohrad), *pantà de Kremetxug* (Кременчуцьке водосховище,
Kremenchutske vodoskhovyshche)

7.31. Mongòlia: El mongol empra l'alfabet ciríl·lic. Cada cop més es tendeix a emprar l'alfabet tradicional, que necessita d'un sistema de romanització diferent. Quan empen l'alfabet llatí utilitzen la transcripció anglesa. És la que es troba, per exemple, en la retolació viària i urbana. Les propostes del *Nomenclàtor* segueixen aquest criteri.

Khuvsgul (Хөвсгөл), *Uvs* (Увс).

7.32. Kirguizstan: El kirguís empra l'alfabet ciríl·lic i disposa d'un sistema de romanització oficial. Les propostes del *Nomenclàtor* es basen en aquest sistema.

Bishkek (Бишкек), *Talas* (Талас), *Jalal-Abat* (Жалал-Абат).

7.33. Azerbaidjan, Turkmenistan i Uzbekistan: L'àzeri i el turcman empen l'alfabet llatí des del 1991 i l'uzbek des del 1992.

Ağdam (Azerbaidjan), *Balakən* (Azerbaidjan), *Naxçıvan*
(Azerbaidjan), *Aşgabat* (Turkmenistan), *Türkmenabat*
(Turkmenistan), *Baýramaly* (Turkmenistan), *Jizzax* (Uzbekistan),
Navoiy (Uzbekistan), *Qarshi* (Uzbekistan).

7.34. Kazakhstan: Durant les darreres dècades el país ha fet un esforç per distanciar-se de la influència russa. Per aquest motiu ha abandonat l'alfabet ciríl·lic a favor de l'alfabet llatí. El sistema oficial de transcripció va ser aprovat el 2018. Les propostes del *Nomenclàtor* es basen en aquest sistema.

Aqtóbe (Ақтөбе), *Aqtaý* (Ақтау).

7.35. Tadjikistan: El tadjik és una varietat del persa escrita en alfabet ciríl·lic. S'ha emprat la transcripció internacional del persa respectant la pronúncia local, ja que l'escriptura ciríl·lica que empra reproduceix (força) bé la pronúncia de la llengua parlada.

Khujand (Хучанд), *Khorugh* (Хоруғ), *Murghab* (Мурғоб).

⁴ Proposta sobre el sistema de transcripció i transliteració dels noms russos al català (Acord del 13 de novembre de 2015) [https://www.iec.cat/llengua/documents/proposta_rus_actualitzat_26_05_17.pdf]

7.36. Geòrgia: El georgià és una llengua kartveliana que té un alfabet propi. El país disposa d'un sistema de transcripció d'ús consolidat. En aquest sistema, determinades consonants van seguides d'un apòstrof que indica un determinat tipus de pronúncia. En els usos orientats a l'àmbit internacional en prescindeixen i per aquest motiu en les propostes del *Nomenclàtor* se'n prescindeix també.

Tbilisi (თბილისი), *Shkhara* (შხარა)

7.37. Armènia: Disposa d'un sistema de transcripció d'ús consolidat al país. Les propostes del *Nomenclàtor* són les formes romanitzades que dona el país.

Gyumri (Գյումրի), *Yerevan* (Երևան).

7.38. En general, els topònims de les repúbliques exsoviètiques i els països de forta influència russa són més coneguts per la forma russa que per la llengua pròpia del país. Atès que des de l'any 1991 la major part d'aquests països han oficialitzat la toponímia en la llengua local les formes russes més conegudes es consideren secundàries.

Ulaanbaatar (Улаанбаатар; form. sec.: *Ulan Bator*, Улан-Батор, Mongòlia); *Mahiliou* (Магілёў; form. sec.: *Moguilev*, Belarús).

7.39. Bulgària i Sèrbia: No s'han aplicat el sistema de transcripció dels noms russos aprovat per la Secció Filològica de l'IEC, ja que les formes romanitzades que s'empren en el país són prou conegudes en català i en altres llengües per la proximitat amb altres països europeus.

Shumen (Шумен), *Niš* (Ниш).

7.40. Etiòpia: El país no té cap sistema de transcripció oficial de l'amhàric. S'han triat les formes que tenen més tradició d'ús en català.